

[Ole Bjørn Kraft.]

for og mest kritisk over for, nemlig med hensyn til den myndighed, der vil blive tillagt de organer, det bliver nødvendigt at oprette — det var jo i virkeligheden nogenlunde det samme, de nordiske industriforbund udtrykte — og det kan man godt forstå. Naturligvis vil det være uhyre farligt for industrierne ikke at have sikkerhed for, når de specialiserer sig, og når de tilpasser sig til de nye vilkår, at der da ikke pludselig en dag sker et tilbagemald, at nye restriktioner ved ensidig beslutning fra det enkelte lands side oprettes imod dem. Derfor er det en nødvendighed også for et frihandelsområde at have myndigheder, der kan garantere, at de regler, som man opstiller, også bliver gennemført.

Jeg tror, det er vigtigt, at vi søger at gøre os klart, hvilke muligheder der er i dag.

Den ene mulighed er et frihandelsområde, som i meget vil komme til at ligne fællesmarkedet også med hensyn til kontrol af og beføjelser til fælles institutioner, og som i hovedtrækkene tilfredsstillende de danske ønsker. Om at tiltræde en ordning af denne karakter vil der næppe opstå stor strid i Danmark. Vi vil da være sammen både med de seks og med de lande, vi på så mange måder føler os knyttet til: Storbritannien og de nordiske lande. Men jeg tror ikke, at vi på forhånd skal afvise — heller ikke hvis frihandelsområdet bliver til — virkelig her at overveje, om det ikke under denne udvikling, særlig i overgangstiden, vil være en fordel for os at være medlem af de seks. Det skal vi ikke tage stilling til i dag, og jeg tager heller ikke stilling til det, men jeg nævner det som noget, der må indgå i vore overvejelser, thi det er meget muligt, at vore erhvervsinteresser og økonomiske interesser, når frihandelsområdet skabes, kunne være bedst tjent dermed.

Den anden mulighed, jeg vil nævne, har der ikke været talt så meget om her i landet: at der ganske vist bliver etableret et frihandelsområde også med de seks' velsignelse, men hvor forholdene ikke lægges således til rette, at de er tilfredsstillende for vore interesser — landbrugets, industriens eller begge områders — altså et frihandelsområde, inden for hvilket vi ikke har fået vore ønsker opfyldt. Det er jo desværre en mulighed, der ikke kan udelukkes. Læsningen af

det betydningsfulde engelske tidsskrift *The Economist* kan nok gøre én ængstelig i denne henseende. Jeg vil gerne stille den højtærede minister for udenrigsøkonomi dette spørgsmål: tror ministeren, at *The Economist's* omtale af en ordning for frihandelsområdet alene for havebrugsprodukter — og til eksempel vin og frugt — er en mulighed? Tanken om havebrugsprodukterne har allerede vakt stor begejstring i Italien. Kan det ikke tænkes, at der kan gennemføres en ordning, som tilfredsstiller de seks' landbrugsinteresser, men ikke vore? Det er jo et spørgsmål af stor betydning og rækkevidde, også for vor stillingtagen til frihandelsområdet og fællesmarkedet.

Den tredje mulighed, jeg vil nævne, er, at forhandlingerne om frihandelsområdet bryder og der da bliver sluttet tosidede overenskomster mellem de enkelte lande og fællesmarkedet. Jeg tror, det ville være en udvikling, som ville blive meget ugunstig for os. Der ville være stor fare for, at vi kunne komme i klemme. Men også dette er en mulighed, der ikke kan afvises.

Se, når stillingen er den — og jeg tror ikke, de højtærede ministre vil kunne nægte, at stillingen er den, jeg her har skildret — er det afgørende nødvendigt, at vi ikke i dag lukker døren i for en tilslutning til fællesmarkedet, hvis det vil vise sig at være den eneste mulighed for ikke at blive et tilbagestående land. Den højtærede minister for udenrigsøkonomi har jo i en tale selv været inde på denne tankegang — jeg beder om tilladelse til at citere; ministeren sagde:

„Vi kan hurtigt enes om, at vi ikke kan stå isoleret. Vil ville blive et tilbagestående land, og vi må huske, at vi er en del af Europa.“

Jeg håber derfor, jeg har ret, når jeg siger, at regeringen er ganske klar over, at denne mulighed, tilslutning til fællesmarkedet, ikke må udelukkes. Den højtærede minister for udenrigsøkonomi har udtrykt det på den måde, at hvis man ikke kan nå til enighed om et frihandelsområde eller finde frem til en ordning, der tilgodeser Danmarks vitale interesser, er der opstået en ny situation, som regeringen vil overveje med de politiske partier og med erhvervslivet. Det er naturligvis forsigtigt udtrykt, men jeg synes, at meningen er klar nok, idet jeg går ud fra, at når man har den opfat-